

KV Sparven 1-5 PM GRÖNSTRUKTUR 2021-06-03

Syfte

Syftet med detta PM är att beskriva hur grönstrukturen inom Kv Sparven 1-5 kan utformas för att i möjligaste mån bevara en grön förbindelse mellan skogen i Norra Bergen och skogområden i Grind.

Befintliga naturvärden och ekologisk infrastruktur

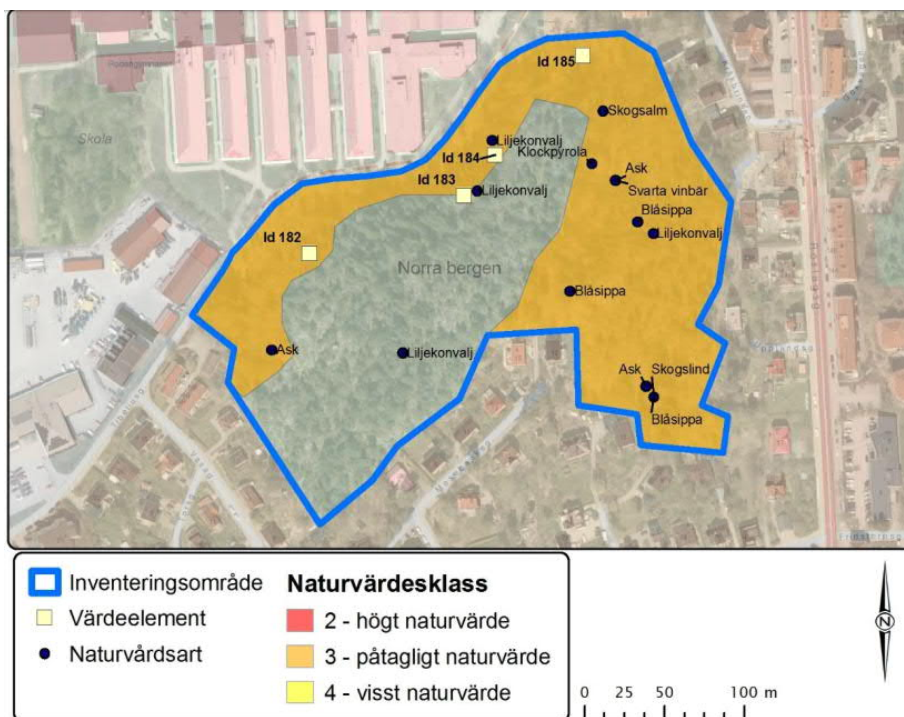
I den naturvärdesinventering som kommunen lät genomföra 2018 (Ecoloop) utpekades fyra större kluster med naturvärden i Norrtälje stad. Fågelsången, Långgarn, Grind och Kvarnparken. Norra bergen områden 32. väster om planområdet, utpekades som naturvärdesklass 3 med påtagligt naturvärde. Norra bergen ingår i spridningssamband för barr-och lövskog i öst-västlig riktning mot klustret kring Grind.

Figur 2. Inventeringsområde 32 är beläget i de norra delarna av Norrtälje stad och ingår i ett kluster av inventeringsområden vid Grind och Norgårdet

Norra bergen utgörs av en barrskogsbevuxen bergshöjd med barrskog och med lövinslag. Trädskiktet består av gran, tall, asp, sälg och rönn men också enstaka yngre skogslindar och gullregn. I fältskiktet växer stenbär, blåsippor, syror, liljekonvalj, skogsnäva, nejlikrot, hallon, örnbräken och äkta johannesört.

Naturvårdsobjektet klass 3 inom Norra bergen utgörs av en lövrik barrskog som bildar kantzon kring berget. Här växer ett antal s.k. naturvårdsarter. Naturvårdsarter är ett samlingsbegrepp för rödlistade arter, signalarter och lagskyddade (fridlysta) arter som i sig är särskilt skyddsvärda eller indikerar områden med höga naturvärden. Påträffade arter är: Ask, blåsippa, klockpyrola, liljekonvalj, skogslind och svarta vinbär, parkhättemossa, grön sköldmossa och asphättemossa. Gamla aspar, död ved och lodytor på bergen har särskilda biotopkvaliteter (värdefulla livsmiljöer, gynnar biologisk mångfald). Se vidare Naturinventering Norra bergen Inventeringsområde nr 32 Ecoloop 2018-11-09.

Figur 3. Naturvärdesobjekt som identifierades vid fältinventeringen i inventeringsområdet ID 32 Norra bergen. Id-nummer anges för varje objekt och naturvärdesklass är markerat med färger.

Idag finns ett visst grönt samband genom vegetationen på dagens villatomter. Detta är dock begränsat. Befintlig bebyggelse på östra sidan av Roslagsgatan blockerar redan det ekologiska sambandet österut varför förutsättningarna för sammanhängande struktur redan är begränsad. En stark rekommendation är att kommunen diskuterar även med dessa markägare kring möjligheten att komplettera med växtlighet och något eller några träd i gränsen mot gatan för att på så sätt bättre skapa ett mer sammanhängande stråk.

Kv Sparven 1-5 MÖJLIGA GRÖNA SAMBAND

Förslag till ny gröstruktur inom planområdet

Kvarteret kommer bestå av i stort sett sammanhängande bebyggelse utmed gatan med två smala öppningar där möjlighet till koppling finns mellan Norra bergen och skogen i öster. Möjlighet till grönt samband finns även söder om kvarteret men då på kommunens mark. Husen blir underbyggda med garage.

Det centrala stråket:

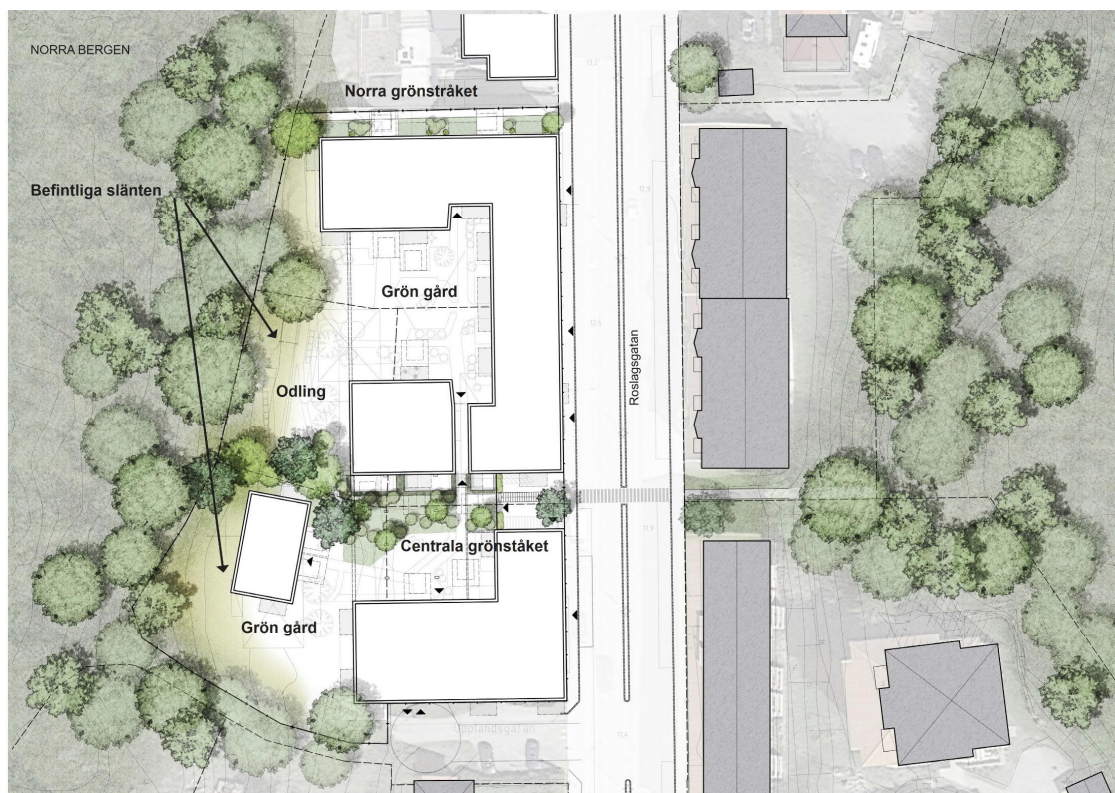
Stråket är smalt och här föreslås en sammanhängande plantering av vegetation i flera skikt, på marken, buskar, träd och annan vertikal grönska. Träd kan endast planteras där marken inte är underbyggd. Buskar och om möjligt små träd (exv. häggmispel, prydnadsapel, mindre körsbärsträd, hassel) planteras längs stråket även där det är underbyggt. Lokalt förekommande blommande och bärande växter används.

Om möjligt placeras en pergola eller annan ställning som förses med vertikal grönska längs med stråkets södra sida.

Muren och trappan utgör en tydlig barriär i stråket för småvilt. Möjligheten utnyttja lodytan för mossor mm kan utredas i fortsatt arbete. Kanske kan dagvatten nyttjas på något sätt.

Det norra stråket

Det norra stråket utgörs av en smal planteringsyta längs med fasaden delvis under balkonger. All yta som är möjlig planteras med skuggväxter i flera skikt. Klätterväxter får klättra upp på vajrar vid balkongerna för att tillskapa vertikal grönska och stärka spridningsvägen. Exempel på arter är hassel, skogstry, måbär, svarta vinbär, skogsfryle, häggmispel. Ett litet träd exempelvis rönn kan planteras invid gaveln mot Roslagsgatan. Närmast slänten kan planteras sälg, tall eller skogslind.

Kv Sparven 1-5 GRÖNSTRUKTURKARTA 2021-06-03

För fortsatt arbete med landskapsplaneringen föreslås:

1 En sammanhängande grönstruktur med både horisontell och vertikal struktur anläggs.

Mark som inte är underbyggd bör försees med träd eller buskträd. Spridningsstråk för barrskog innebär att tall, rönn samt här också skogslind är viktiga arter. Stråken anläggs ända in mot skogskanten. Då ytor för trädplantering är begränsad kan klätterväxter användas för att tillskapa växtlighet vertikalt som kan fungera både som spridningsstråk och boplatser för en del fågel- och insektsarter. Pergolor eller andra konstruktioner kan placeras längs stråken för att möjliggöra växtlighet. Murar försees med växtlighet.

2 Grönskan ska bidra med ekologiska värden

Stråken ska upplevas grönskande av människor och planteringar ska utformas så att de bidrar till ekologiska värden. Lokala arter används i första hand. Ett stort inslag av blommande arter och växter med frukt och bär för fåglar mfl. förordas med något från tidig vår (sälge, viden, hassel, tidiga körsbär, krokus, snödroppar) till sen höst (rönn, astrar, kärleksört, rubeckiaarter). Bland klätterväxter bör finnas inslag av kaprifol och skogsklematis. Tall och även ene kan bidra med skydd för djuren. En liten mer "oskött vildmark" exv i släntens nederdel exempelvis med vildrosor eller slån kan ge skydd åt fåglar och småvilt.

3 Lokalt förekommande arter ska användas i första hand

Det kan vara svårt få till naturmark i stråken och att nyttja de vilda arter som nämns ovan. Däremot kan anslutningarna mellan gårdar och skogsslänt iordningställas med mer vilda örter och brynzoner med liljekonvalj, blåsippor och andra vilda arter. Hellre örtpluggplantor från Pratensis eller Vegtech än perenner från Zetas. Svarta vinbär och gullregn som nämns ovan är trädgårdsflyktingar och åtminstone svarta vinbär naturaliserad i området. Vinbär och krusbär, fruktträd, körsbär kan användas på gårdar och i kantzoner mot skogen. I de gröna stråken är körsbär, rönn, tall och lind möjliga arter.

4 Starkt invasiva trädgårdsväxter ska undvikas och komposter för trädgårdsavfall hanteras

Spridning av alltför invasiva trädgårdsväxter in i skogen bör förhindras då de riskerar att negativt påverka de lokala ekosystemen. Det är viktigt med en tydlig gränsdragning emellan skog och odling och att en ordnad och avgränsad kompost för trädgårdsavfall anordnas. Rishögar och trädgårdskomposter.

5 Fågelholkar, insektshotell eller ordna andra boplatser kan sättas upp. Död ved placeras ut (från träd som behöver tas ned). Särskilt äldre träd, exempelvis aspar är värdefulla.

6 Skötselplan

För att de ekologiska funktionerna ska fungera på sikt behöver grönyttorna underhållas på rätt sätt. En skötselplan tas fram som redovisar syftet med planteringar m.m. samt hur de ska underhållas.